

Nobuyoshi Tamura

A "Profiles of the Founder" című könyvet 2009-ben adták ki japánul. A tartalom egy része korábban már szerepelt a "Morihei Ueshiba - Profiles of the Founder" címmel megjelent cikkben. A következő interjú is a "Profiles of the Founder" könyvben található, melyet Nobuyoshi Tamura Sensei-jel készítették.

Első rész:

Első találkozás az aikidoval és az uchi-deshi időszak

Tamura Sensei, ön melyik évben született?

Nobuyoshi Tamura Sensei: A **8. Showa évben** (1933) születtem, Osakában. Azonban a háború miatt, általános iskolai éveim közben evakuálás miatt édesanyám családjának otthonába költöztettek, Mei tartományba. A háború után Tokióba mentem és beléptem Yukikazu Sakurazawa kollégiumába, aki diétás kezeléseiről volt híres.

Tanult makrobiotikát (Sarukazawa étrendi terápia módszere)?

Nobuyoshi Tamura Sensei: A szüleim kezdetektől fogva barna rizs diétán voltak, így volt némi kapcsolat. Továbbá olvastam is róla néhány könyvet, ami felkeltette az érdeklődésemet. A későbbi Európai utazásomra szintén hatással volt Sarukazawa Sensei egy kijelentése, miszerint "Még több fiatalnak kellene idegen országokat megismerni."

Mennyi idős volt, amikor Tokióba ment?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Első éves tanuló voltam az egyetemen. Sakurazawa Senseinél maradtam egy évig, aztán állásajánlatot kaptam Hokkaidón. Azonban, egy hónappal később a munka megszűnt, így egy ideig Sapporoban kóboroltam és a fekete piacon dolgoztam. Mindaddig amíg a szüleim bejelentettek eltűnt személyként, majd hazavittek.

Hm? Tényleg elszökött otthonról?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Édesapám elhunyt, és volt egy pillanatnyi szabadságom, így elmentem Tokióba (nevetés). Aztán, hazamentem egy kis időre, de hamarosan azt mondtam, hogy tanulnom kell az egyetemi felvételi vizsgákra és visszamentem Tokióba.

Eddig a pontig volt bármiféle tapasztalata a Budoban?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Nem igazán. Apám a *Busenba* (Budo Szakiskola) járt, kendo oktató lett belőle, de amikor öt éves voltam, kitört a háború és beállt katonának, aztán amint hazajött, egy megfázásból adódó komplikációk miatt tuberkulózisban elhunyt.

Tehát...miért az aikido?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Sakurazawa Sensei kiadott egy könyvet Franciaországban, a "Judo"-t, és említést tett benne O-Sensei-ről. Továbbá abban az időben Seigo Yamaguchi Sensei már leszerelt, és jött meglátogatni a bátyját, aki a Sakurazawa *Jukuban* volt. A haditengerészeti egyenruhájában jött, katonai sapkában, hosszú csizmában, remekül nézett ki. Amikor gyerekek voltunk, a tengerész vagy a légierő egyenruhája nagyon nagy benyomást tett ránk (nevetés). Abban az időben három embernek kellett kezeskednie a Hombu Dojoba való belépéshez, Yamaguchi Sensei lett az egyik számomra.

Szóval örömmel be tudott lépni a Hombu Dojoba?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Nem, bármennyire el szerettem volna menni a Dojoba, tényleg semmi pénzem nem volt. Így eleinte a makrobiotikus emberek tanítottak, akik jártak Aikidozni. Akkoriban eljött az a pont, amikor megkérdeztem egy makrobiotikát tanuló orvost, hogy nem venne-e fel kisinásnak cserébe szállásért és ellátásért. Meg tudtam csinálni, mert ez az az időszak volt az életemben, de ha most arra gondolok, hogy ilyen dolgokat kellene csinálnom, kiver a hideg veríték (nevetés). Szóval egy étteremben dolgoztam nap közben és végül részt tudtam venni a Hombu Dojóban, de a havidíjat körülbelül egyszer fizettem be. Akkoriban a Hombu Dojóban Ni-Dai Doshu Kisshomaru Sensei volt a Dojo-cho, de sosem mondott róla semmit. Soha nem fizettem még a vizsgákért sem. Abban az időben O-Sensei oda-vissza utazott Iwama és Tokió között, és nekem és az Uchi-Deshiknek kísérőként (Otomo) kellett működnünk.

Miután részt tudott venni a Hombu Dojóban, Uchi-Deshi lett önből?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Jut eszembe, Yamaguchi Sensei egy lakásban élt, amit a Dojo közelében bérelt, de azt tervezte, hogy visszamegy a szülővárosába egy hónapra, hogy megházasodjon, és arra kért, hogy vigyázzak a lakásra amíg távol van. Azt is mondta, hogy nyugodtan egyem meg a rizst amije volt egy 18 literes tároló dobozban (Itto-kan), úgyhogy kihasználtam ezt az ég adta lehetőséget. Mindenesetre, Yamaguchi Sensei visszahozta a feleségét magával. Ezáltal.. nem volt hova mennem, és fogalmam se volt, hogy mit csináljak. Úgy gondolom, hogy Yamaguchi Senseit titokban szintén aggasztotta, hogy itt egy meggondolatlan személy aki együtt él vele és az új feleségével egy nyolc tatami méretű (~3,64m x 3,64m) szobában. Tehát Yamaguchi Sensei azt mondta, "Tamura-kun, mi lenne ha Uchi-Deshi lennél a Hombu Dojóban?". Amikor azt kérdeztem, "Micsoda? Az mennyi pénzbe kerülne?" azt válaszolta, "Nem kell a pénz miatt aggódnod, beszélek Waka Sensei-el (Kisshomaru Ni-Dai Doshu).", így felvettem futonomat és elindultam a Hombu Dojoba.

Hány Uchi-Deshi volt a Hombu Dojóban abban az időben?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Abban az időben épp senki más nem volt akit Uchi-Deshinek hívtak. Azonban, egy család akiknek leégett a háza a háború alatti bombázások következtében, a Dojo oldalsó szélén élt. Volt még egy időszak, amikor Okumura (Shigenobu) Sensei családja élt a Dojo egyik szobájában. Abban az időben olyan tagok voltak, mint például Yasuo Kobayashi, Masamichi Noro, Katsuaki Asai, Yoshimitsu Yamada, Kazuo Chiba, Seiichi Sugano, Mitsunari Kanai, Yutaka Kurita, Mitsugi Saotome és mások, akik most már oktatók a világ különböző helyein. Nocquet (André Nocquet) is ez idő tájt csatlakozott.

Mik voltak az első benyomásai, amikor találkozott az Alapítóval?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Ha már szóba hozta a benyomásokat... Láttam néhány fotót, úgyhogy már előtte az volt az érzésem, hogy ő egy hihetetlen harcművész. Beslisszolt a kora reggeli gyakorlásra, mutatott néhány technikát, majd azonnal kisurrant a dojoból. Ha épp úgy érezte, előadást tartott egy darabig, de mivel mindannyian elég fiatalok voltunk, a legtöbben azon tűnődtünk "Mikor kezdődik a gyakorlás?". (az előadások tartalmáról) Az istenekről - Izanagi, Izanami és így tovább. Sakurazashiki (makrobiotika) is azonos gondolkodású, ezért azt gondoltam talán az 'In-Yo'-ról beszél valamit, de tényleg ez minden amit megértettem.

Abban az időben volt rá lehetősége, hogy partner legyen az Alapító bemutatóin?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Nem abban az időben. Akkoriban kizárólag Waka Senseit és Yamaguchi Senseit használta. Csak O-Sensei és Waka Sensei oktattak aikidot. Ebből az okból kifolyólag csak ők ketten voltak "Aikido tanárok". Eleinte a Hombu Dojoban csak reggel és este voltak edzések. Egy szeles estén, mielőtt Uchi-Deshi lettem, senki más nem jött, úgyhogy mikor Waka Sensei megkérdezett, "Tamura-kun, mit csináljunk?" azt mondtam, "Sensei, esetleg egy Coffe-En (egy kávézó, ami a Dojo közelében volt akkoriban)?", így odavitt és vett nekem egy kis kávé. Még ha a gazdasági helyzet nehéz is volt, Kisshomaru Doshu rólunk, fiatalokról mindig úgy gondoskodott, mint a saját gyerekeiről.

Második rész:

Rövid történelem a francia aikidoról

Aztán, miután tíz évet töltött a Hombu Dojoban...

Nobuyoshi Tamura Sensei: Elmentem, mert akkor nősültem meg, körülbelül harminc éves voltam.

És azután utazott Franciaországba, igaz?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Nem, nem így volt. Abban az időben a feleségem hegedülni tanult, és egy kis idővel találkozásunk után megkérdeztem Osawa (Kisaburo) Senseit, "Meg szeretnék házasodni, tudnál beszélni a szüleivel?". Aztán a szülei, akik valószínűleg keresték a módját, hogy visszautasítsanak, azt mondták, "A lányunk Európában tanulja tovább a

hegedülést.". Aztán azt mondtam, "Rendben, én is megyek!" (nevetés). Így nem maradt választásuk az engedélyt illetően, és ketten együtt mentünk Európába.

Akkor a tengerentúli utazásának semmi köze nem volt az aikidohoz?

Nobuyoshi Tamura Sensei: De, úgy mentem oda, mint aikido instruktorként. Abban az időben több meghívást is kaptunk különböző országokból.

Franciaországról beszélve, az nem Tadashi Abe területe volt, akit harcos aikidokaként ismertek?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Abe abban az időben tért vissza Japánba. Akkoriban Nakazono (Mutsuro) Sensei, aki Franciaországban volt, a helyiektől kapott támogatást az utazásához. Csak egy két évvel előttem, az egyik uchideshi társam, Noro Masamichi jött először, én pedig követtem őt. Azt mondták, "Építünk egy aikido dojót", de amikor Marseille-be utaztam, még nem volt ott semmi (nevetés).

Akkor biztosan sokat kellett küzdenie ezután.

Nobuyoshi Tamura Sensei: Nos, fiatal voltam, és volt egy feleségem. Abban az időben a judo nagyon népszerű volt Franciaországban, és Nakazono Sensei aikidot oktatott a Provence Judo Clubban, amit a korábbi francia judo bajnok működtetett. Én is mentem tanítani az Idegen Légiót Abe Sensei-el, van is sok anekdotám. Abban az időben az "Abe" név nagyon híres volt. Három budokát is "Abe"-nak hívtak, az egyik volt Kenshiro Abbe, judoka (egy a mindössze négy judokából, aki legyőzte Masahiko Kimura-t), aztán természetesen ott volt Ichiro Abe judoka (jelenleg 10 danos Kodokanban), és Tadashi Abe. Tadashi Abe a küzdelemről volt különösen híres (nevetés). Egy ilyen emberrel, aki bulldózzert játszik, és megnyitja előttem az utat, még egy magamfajta zöldfülű is képes lett volna rá. Korábban szintén voltak olyan emberek, mint például Minoru Mochizuki Sensei. Mochizuki Sensei Katori Shinto-Ryu kenjutsuban is képzett volt, így az ő idejében birkózók és kardvívók ellen egyaránt kiállt.

Sensei, ismeretségben állt Mochizuki Sensei-el?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Néhányszor megfordultam a shizuoka-i dojoban, O-Sensei kísérőjeként, és Mochizuki Sensei és ellátogatott a Hombu Dojoba alkalmanként.

Van bármiféle különös emléke Mochizuki Sensei-ről?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Azt mondta nekem "Amit ti most csináltok srácok, az nem igazi aikido". Tényleg nagyon borzasztó dolog valakitől, aki számodra egy vezető, hogy ilyeneket mond, és én nagyon zokon vettem, de nekem O-Sensei azt mondta "Ez az aikido", és én ezt őriztem ahogy továbbhaladtam a gyakorlásban. Azt mondták, "A háború után O-Sensei megváltoztatta a technikákat ahogy neki tetszett", szóval úgy gondoltam "Végképp is, az emberek a háború előttről, más milyenek".

Sensei, a franciaországi bázisából több helyre is elment tanítani Európában, de mi a helyzet egy saját dojoval?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Marseille-ben (Franciaország) élek, de nincs saját dojom.

Franciaországban sok olyan ember van, mint Mochizuki Sensei fia, Hiroo Mochizuki Sensei (Yoseikan Budo Dai-Nidai Kancho) és André Nocquet, -akikről korábban beszéltünk- akik terjesztik az aikidot.

Nobuyoshi Tamura Sensei: A körülmények e mögött meglehetősen bonyolultak. Ha egy Budo Szövetségről beszélünk abból az időből amikor én idejöttem (39. Showa év, 1964) a Judo Szövetség (FFJDA - Francia Judo, Jujitsu és kapcsolódó tudományágak Szövetsége) volt az egyetlen ami létezett. Amikor megpróbáltuk regisztrálni az aikidot a francia kormánynál, azt mondták, hogy csatlakozzunk ahhoz a szervezethez, ami egy erős reakciót váltott ki az aikidos közösségből az ellen, hogy a judo alárendeltjeként tartsanak számon minket. Szerencsére volt egy "Fekete Öves Egyesület" ("Black Belt Association") nevű szervezet, Jigoro Kano Sensei tanításainak megőrzése céljából, és ezek az emberek hajlandóak voltak nekünk támogatást nyújtani. Ezután, annak érdekében, hogy egyetlen csoportot alkossunk, a GAN (Group André Nocquet), akik előzőleg benyújtották igényüket a Judo Szövetséghez, Yoseikan (Hiroo Mochizuki) és a mi csoportunk, az AFCA (Kulturális Francia Aikido Egyesület =Aikikai) beléptünk a Judo Szövetségbe és kiterveltük, hogy a technikák tanításáról szóló szemináriumokat fogunk tartani, egységesítjük a Dan-Kyu rendszert, illetve egységesítjük az oktatói tanúsítvány rendszerét. 1975-ben (50. Showa év) a tagok száma is emelkedett a Nemzetközi Aikido Szövetség (International Aikido Federation) megalakulásával.

Miközben ez történt, a karate függetlenné vált a Judo Szövetségtől, és ahogy az egy ország-egy harcművészeti szövetség modell felborult, nekünk is szándékunkban állt függetlenné válni. Erre a közgyűlésen mindenki áldását adta, de amikor ténylegesen függetlenek lettünk, csak a tagság egyharmada követett minket, így vissza kellett térni a rajztáblához. Tanulva de Gaulle tábornok "Forces Francaises Libres" (FFL - "Szabad Francia Erők") katonai szervezetéből, létrehoztuk az FFLAB-t ("La Fédération Française Libre d'Aikido" - "Szabad Francia Aikido Egyesület"). Amikor az FFLAB a kormány által elismert lett, az "L" (Liberty-Szabadság) betű ki lett véve, és így lett a szervezet FFAB. Ezután a Francia Judo Szövetségben maradt aikido csoportok függetlenné váltak, mint FFAAA, a Judo Szövetség támogatásával. A Francia Sportminisztérium kérésére, ezen két szervezet egyesítéséről szóló tárgyalások kezdődtek és folytatódtak több, mint tíz évig, és a közelmúltban a kormány úgy tűnik eljutott addig az ötletig, hogy két külön csoportot ismerjen el. Jelenleg mindkét csoportnak körülbelül 30.000 tagja van a nagyjából 60,000-es francia aikido népességre.

Szigorúságban született harmónia

Sensei, tanított valamit egy Kokyu-ho szerű dologról ezen a szemináriumon, mi volt ez pontosan?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Kokyu-ho? Áh.. ez egy gyakorlat. Ez egy kínai egészségügyi módszer, az úgynevezett "Nyolc Darab Brokát". Miután egy nap Angliában tanítottam, az egyik résztvevő azt mondta, "*Sempai*, ezt nézze meg", és odaadott egy könyvet. Amikor kipróbáltam, azt gondoltam ez elég jó, úgyhogy elkezdtem beépíteni az edzéseimbe. Továbbá gyakoroltam Jikyou Jutsu-t is (egy japán módszer egészségügyi gyakorlatokra), és beépítettem néhányat ezek közül a gyakorlatok közül a bemelegítésekbe.

Ön tényleg rengeteg újdonságot mutat be...

Nobuyoshi Tamura Sensei: Van egy ilyen hagyomány az aikidoban, még O-Sensei idejéből. Makko-ho (japán jóga), Katsuzo Nishi Sensei Nishi egészségügyi rendszere, vagy a Kenzo Futaki által tanított egészségügyi módszerek (Misogi no Renseikai), O-Sensei önmaga próbált ki dolgokat és ha érdekesnek gondolta őket akkor a tanítványoknak is csinálni kellett. Azt mondta "Ez jó", vagy "Ez nem jó!" (nevetés). Nekünk is csinálni kellett, de azt mondta, "Hagyd abba, ha úgy érzed valami nem jó". Még mindig csinálok ilyesmiket, például a Nishi rendszer aranyhal gyakorlatát minden reggel, hiba nélkül. Illetve miután végrehajtom a Jikyou Jutsu gyakorlatokat, rögtön képes vagyok megállni egy nyugodt és természetes testtartásban, úgyhogy nagyon hatékonyak amikor nem érzed jól magad. Ez nehéz amikor egy partnerrel gyakorolsz, de amikor egyedül csinálsz képes vagy belátni önmagadba. Ahhoz, hogy rájössz arra, hogy egy gyakorlat jó-e vagy sem a te személyiségednek, először csak próbáld ki és érezni fogod abból, hogy jól esik vagy sem.

A tested összerendezése a Budo iránti érzékenységét is növeli. Ez nem lenne még hatékonyabb, ha fiatalabb kortól tanítanák?

Nobuyoshi Tamura Sensei: Ez igaz. Azonban a gyerekek felfogóképessége nem fejlődött ki teljesen, ezért ha valamit rosszul csinálnak, fennáll a veszélye, hogy az véletlenül bevésődik az emlékezetükbe. Ebből az okból kifolyólag, az én Dojomban a gyerekek olyan dolgokat csinálnak amiket érdekesnek találnak, és igyekszünk nem túlerőltetni őket.

Biztosan rengeteget küzdött a hosszú külföldi aikido oktatással eltelt idő alatt.

Nobuyoshi Tamura Sensei: Amikor az európai emberek megismerték a Budot, azt hallották, hogy a japán Budo nem csak a karok erejéről szól, hanem a lelki oldala szintén fontos. Ezt hallva mindenki elkezdett tanulni valamit, például judot. Azonban azok, akik nem látták a fontos spirituális oldalt a versenyeken való fölényezés közepette, eljöttek azt keresni az aikidoban. Ebből az okból, nekem is tanulnom kell. Természetesen a Shinto szavakat amiket O-Sensei adott nekünk, de olyan dolgokat is, mint a buddhista tanítások, amik a japán budo alapját képezik - nagyon sok speciális szöveget kaptam Japánból. Köszönöm mindenkinek aki segített a tanulmányaimban.